

Hasonlóság mutatkozik a korai iskolaelhagyás problematikája a Titanic hajóéhoz, mely közeledik a jéghegy felé.

21. sz.-i munkaerőpiac igényei

A foglalkoztatási struktúra változása néhány OECD országban 1960- 2009

50 év alatt változások mutatkoznak, például:

- 7%-kal csökkent a manuális munkakörök iránti kereslet
- a szolgáltatások aránya nőtt 6%-kal
- 9%- kal nőtt a magas szintű tudást igénylő munkakörök iránti kereslet is

OECD skill demands; Share of employers reporting recruitment difficulties and unemployment rates- táblázata 2010-es, 2011-es adatokat közöl a munkanélküliségi ráta szemben a munkaerőpiacon megjelenő kihívások/ kereslet- ével kapcsolatban.

munkaerőpiaci sajátságok Magyarországon:

22-23%- ban nehéz volt megfelelő munkaerőt találni

10- 11 %-os munkanélküliség mellett

- megfelelő képzettség fontos, melyhez:

Négy legfontosabb kompetencia (kulcskompetenciák), a 4K:

- kreativitás
- kritikus gondolkodás
- kommunikáció
- kooperáció

Magyarországon az alapképzésben nincs felkészítés, fejlesztés a megjelölt kompetenciákban.

Következésképpen alacsony iskolai végzettség, munkaerőpiac kihívásainak nem tudnak megfelelni.

Alacsony iskolai végzettség társadalmi hatásai [prezi]:

- társadalom innovációs képessége alacsonyabb
- növekedik a munkanélküliség → tehát a munkaerőpiac igényeit nehezebb biztosítani
- költségvetés bevétele alacsonyabb: SZJA, Áfa, járulékok
- társadalom átlagosan rosszabb egészségi állapota figyelhető meg (2006, Tárki)
- halálozás alacsonyabb életkorban, melynél párhuzam figyelhető meg a halálozás és az egészséges táplálkozás lehetőségének hiánya között, illetve az átlagnál korábbi halálozás és a fizikai munka végzése között
- jellemző a szűrővizsgálatokon való alacsonyabb számú részvétel (2006, Tárki)

- bűnelkövetési hajlandóság magasabb
- tehát többletkiadásokra kell számítani a munkanélküliség, a magasabb számú szociális juttatások, stb. folyamánként
- kimutatható az alacsonyabb társadalmi kohézió
- érdemes tanulmányozni az OECD Better Life indexét, melynél országonként kimutatások

Az alacsony iskolázottság egyénre ható következményei [prezi]

- az egyén nagy eséllyel örökíti át a szociális, kulturális, egyéb hátrányokat, szemben az iskolázott szülőkkel

Eu cél: 2020-ra a korai iskolaelhagyók számának 10%-ra csökkentése

2011-ben az Európai Bizottság tematikus munkacsoportot hozott létre, hogy mérsékelje a korai iskolaelhagyást

kik a korai iskolaelhagyók:

- különböző definíciók vannak érvényben, nehezíti a tájékozódást, hogy a képzés tanfolyam is lehet
- Eu 2009-es meghatározása változott, és egyes országok is másként értelmezik, pl. Belgium, Svédország [prezi]
- Munkahely- kínálati tendenciák 2020-ra az EU-ban [prezi]: csökken az alapfokú és jelentősen nő a felsőfokú végzettségűek iránti kereslet
- Hasonló a tendencia Magyarországon is [prezi]

Problémák / megoldások:

Jelentősek a regionális eltérések az országok között és országokon belül is (legmagasabb ESL arány: Spanyolország, Málta)

- Máltán a legmagasabb a korai iskolaelhagyók száma, ugyanakkor a családok turizmusból élnek (motelek üzemeltetéséből) itt természetes, hogy a fiatalok alacsonyabb végzettség mellett is munkához jutnak
- Spanyolországban a halászatból élő területeken is könnyebb alacsony végzettséggel boldogulni; nem szükséges kvalifikáció szerzése a munkavégzéshez, míg az iparosodó régiókban jelentősen nő az iskolázottsági szint

A gazdasági válság hatásai:

- Munkalehetőségek híján többen és hosszabb ideig maradnak az oktatásban-képzésben
- ugyanakkor: a duális szakképzést folytató országokban a válság következtében megnőtt az oktatásból kiesők száma, mert a szendvics képzés alapszakasza után nehezebb fogadókész gyakorlóhelyet találni és a szakmát a gyakorlatban elsajátítani, így végül nő a szakképzésből kimaradók aránya

Fontos a korai iskolaelhagyással kapcsolatos pontos adatok, a probléma mértékének ismerete, amelyhez megoldás lehet: a diákok életútjának adatokkal alátámasztott követése.

- Észtország, Hollandia
- Luxemburgban: havonta leadott jelentés alapján a minisztérium hívja a nyilvántartott fiatalokat, majd ha nem jelentkeznek az oktatásban, 3-4 hónap után megismétlik a hívást
- Magyarországon 2006- 2010 között készült kutatás (Kertesi Gábor)

A korai iskolaelhagyás veszélyére felhívó jelek [prezi]

Veszélyeztetettség fennállása [prezi], mely maga a 'jéghegy' látható része

- az előre ismert veszélyeztető tényező sokrétű lehet, de az oktatási hátrányokat kiváltó okok együttesen is fennállhatnak, mint a szülők szociális, kulturális, iskolázottsági, etnikai háttere vagy a tanulók SNI státusza, egészségi állapota
- az előre bejósolható helyzetekből következő nehézségeket preventív jellegű intézkedésekkel lehet mérsékelni

Preventív jellegű intézkedések [prezi]:

- az EU példái:
 - o Biztos Kezdet (UK)
 - o Egésznapos Iskola (1 éves TÁMOP projekt Magyarországon is)
 - o EAZ- ZEP (UK- Fr.) (eltérő háttérű diákokat vontak be és extra segítséget biztosítottak a pedagógusoknak)
 - o Életpálya tanácsadás (Holl.), ha a diák a szakiskolából kimarad, 1 hónap után felkeresik, majd segítenek egy másik, preferált szakma megtalálásában
 - hazai programok:
 - o Gyereksegély Program (Magyar.), Biztos Kezdet Háza
 - o Lépésről lépésre (Magyar.), óvodában, alsó tagozaton
 - o IPR (Magyar.), integrált
 - o Tanodák
 - o Arany János Program
 - o Útravaló Program
- ezek a programok a prevencióra adnak lehetőséget

A jéghegy felszín alatti részét jelentik az iskolai életút során bekövetkező változások, amelyekre nem lehet előre számítani [prezi]

- felső tagozatra lépés (probléma: pedagógus heti 1, 2 órát tölt a gyerekkel, kevésbé tud reagálni; szemben az alsó tagozaton oktató pedagógussal, aki a viselkedés változásait észleli és tud reagálni)
- a felső tagozaton sokszor jelentkezik a figyelemfelhívó magatartás

Kik ők valójában [prezi, képek]:

- akik valóban tanulási nehézséggel küzdenek (pl.: dis-esek) vagy akiknek nem releváns az iskolai tananyag
- akik túl kreatívak, nem 'illeszkednek', akik 'felfelé' lógnak ki a sorból

- akiket a társaik vagy tanáraik 'csicskáztnak', akik a pedagógustól agresszív viselkedést tapasztalnak
- akik nem a jó, számukra megfelelő szakmát választották, akik majd társaságra találnak (inni kezdenek)
- akik korán teherbe esnek
- akiknél a család életében történik valamilyen trauma, amit nem jól dolgoznak fel. Ilyen traumatikus esemény lehet pl.: halál, válás, tartós rokkantság, kistestvér érkezése. Ha a gyerekek/ fiatalok ezt a traumát figyelemhiányként élik meg, elhanyagolttá válnak; spirált generálnak, mert a feszültségüket az iskolán kezdi kiélni, a szülő viszont kevésbé megy be az iskolába, hiszen a gyermekét elmarasztalják, majd a gyermek csínytevésekre kezd, majd olyan 'csínytevéseket' követ el, mely már a társadalom számára sem tolerálható (börtön).
Tipikus jellemzőket ld. [prezi]

Mi segíthet: az iskola legyen tökéletesen más, aminek két útja lehet: az iskolai oktatással párhuzamos, személyre szóló beavatkozás, vagy az iskolarendszertől, képzésből kihullók számára kompenzáló jellegű, második esély iskola.

Személyre szóló beavatkozások

- EU példák:
 - a.) személyre szabott beavatkozások (Litvánia)
a szociálpedagógus az életük minden szintjén jelen van, a gyerekkel és a családdal is dolgoznak
 - b.) Belgium (Fr. rész)
intervenciós teamek
 - c.) Portugália
civil szervezetek
 - d.) Dánia és Írország
oktatáson kívülre tekintő rendszerek is működnek
- Hazai példa:
 - o a Szegeden és Hódmezővásárhelyen működő Mentor program
 - o az egyébként a buktatás, magántanulóvá nyilvánítás – mint tipikus iskolai reakció a devianciára – kevésbé eredményes: párhuzam mutatkozik az évisméltések száma és a fiatalok bűnelkövetés között, valamint a korábban magántanulói státuszban tanuló fiataloknál is jelentősen magasabb a bűnelkövetés (Ligeti 2008) [prezi]

Második esélyt kínáló beavatkozások [prezi]

- EU példák:
 - o ECORYS kutatás; vizsgálhatjuk azt is, hogy a kutatásból milyen elemek vihetők be többségi oktatásba, a kutatás eredményét 2013 nyár közepén, nyár végén publikálják
 - o Stabil, rendszerszintű működésről beszélhetünk Franciaországban [prezi]:
 - Micro Lycée
 - félévenkénti adatgyűjtés, az adatok visszacsatolása a régióhoz, 360 régió (platform), szektorközi együttműködéssel
 - személyre szóló megoldásokat keresnek a 16-18 év közötti fiatalok számára

- Hazai példák:
 - bizonytalan működési hátterű alapítványi iskolák
 - Projektfinanszírozású, néhány évig futó projektek (Második esély iskolák, FÁK, Transzit, KID, Dobbantó)

Tehát átfogó nemzeti stratégiák kialakítására van szükség [prezi], melyek több szinten jelennek meg:

- megelőzés
 - folyamatszintű beavatkozás
 - kompenzáló intézkedések
- } szintjén

Európában ilyen átfogó jellegű policy egyelőre csak Hollandiában és Írországban van.

A korai iskolaelhagyás nem csak nálunk probléma; hogy a Titanic ne csapódjon jéghegynek komplex megoldásokra van szükség

'Útravaló', konklúzió: [prezi] képeslapjának üzenete